

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄVERKON KOKOAMISEN VAUHDITTAMISHANKE

Valtioneuvoston vuosille 2003 – 2008 vahvistaman koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman mukaisesti tavoitteena on vahvistaa ammatillisen koulutuksen palvelukykyä ja roolia alueiden kehittämisessä. Tämä edellyttää riittävät osaamisresurssit omaavaa koulutuksen järjestäjäverkostoa, monipuolisia ja toimivia työelämäsuhteita sekä koulutuksen järjestäjien välistä yhteistyötä. Opetusministeriön laatiman koulutus- ja tiedepolitiikan aluestrategian mukaan ammatillisen koulutuksen palvelukyky tulee turvata ja ammatillisen koulutuksen roolia alueiden kehittämisessä tulee vahvistaa muun muassa järjestäjäverkkoa kokoamalla.

Kehittämissuunnitelman mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjistä muodostetaan riittävän suuria ja monipuolisia tai muutoin vahvoja koulutuksen järjestäjiä, joilla on edellytykset kehittää työelämää ja vastata sen osaamistarpeisiin. Tavoitteena on eri keinoin edistää yhtenäisten koulutusorganisaatioiden, ammattiopistojen, muodostumista molempien kieliryhmien tarpeet huomioon ottaen.

Valtion vuoden 2006 talousarvion mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kokoamista jatketaan alueellisen kehittämistyön ja voimavarojen tarkoituksenmukaisen ja tehokkaan käytön edellytysten parantamiseksi. Tavoitteena on muodostaa etupäässä alueellisia tai muutoin vahvoja ammattiopistoja, joiden toiminta kattaa koulutuksen järjestäjän kaikki koulutustoiminnot ja opetusyksiköt. Ammattiopistojen muodostumista edistetään vuoteen 2008 ulottuvalla opetusministeriön ja koulutuksen järjestäjien välisellä vauhdittamishankkeella.

Opetusministeriö käynnistää jäljempänä tarkemmin kuvatun vuoteen 2008 kestävä opetusministeriön ja koulutuksen järjestäjien välisen vuorovaikutteisen hankkeen, jonka tavoitteena on edistää ammatillisen koulutuksen kehittämistä kokonaisuutena ja järjestäjäverkon kokoamista valtion talousarviossa kuvatun tavoitteen saavuttamiseksi.

Hankkeessa selvitetään alueittain koulutuksen järjestäjien suunnitelmat ja ehdotukset toiminnallisesti ja taloudellisesti vahvojen ammattiopistojen muodostamiseen. Hankkeessa tuotetaan tietoa päätöksentekoa varten ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kokoamisen edellyttämistä kehittämistarpeista ja toimenpiteistä. Tarkoituksena on, että opetusministeriö koulutuksen järjestäjien suunnitelmien ja ehdotusten pohjalta esittää väliarvionsa koulutuksen järjestäjien suunnitelmista vuonna 2007. Tavoitteena on, että hankkeen päättyessä vuonna 2008 opetusministeriöllä ja koulutuksen järjestäjillä on yhteinen näkemys koulutuksen järjestäjäverkon tavoite-tilasta alueittain ja järjestäjittäin, tarvittavista jatkotoimenpiteistä ja niiden aikatauluista.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon nykytilanne

Vuoden 2006 alussa on 212 ammatillisen koulutuksen järjestäjää. Ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjien määrä on 175, mukaan lukien valtio koulutuksen järjestäjänä. Valtio ylläpitää viittä ammatillista erityisoppilaitosta ja Saamelaisalueen koulutuskeskusta, joilla kaikilla on erillinen ammatillisen koulutuksen järjestämislupa. Kaikkiaan 156 peruskoulutuksen järjestäjällä on lupa järjestää myös ammatillista lisäkoulutusta. Yksinomaan ammatillista peruskoulutusta järjestäviä koulutuksen järjestäjiä on 19 ja pelkän lisäkoulutuksen järjestäjiä 37. Perus- tai lisäkoulutuksen luvan saanut järjestäjä voi järjestää koulutusta myös oppisopimuskoulutuksena (taulukko 1).

Taulukko 1. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien määrät omistajatyypin mukaan 1.1.2006.

OMISTAJA-TYYPPI	Koulutus-tehtävänä perus- ja lisäkoulutus	Koulutus-tehtävänä pelkkä peruskoulutus	Koulutus-tehtävänä pelkkä lisäkoulutus	Peruskoulutuksen järjestäjät yhteensä	josta, oppisopimuskoulutusta järjestäneet	Lisäkoulutuksen järjestäjät yhteensä ^{*)}	josta, oppisopimuskoulutusta järjestäneet	Perus- ja/ tai lisäkoulutuksen järjestäjät yhteensä
Valtio	1	0	0	1	0	1	0	1
Kunta	25	1	1	26	12	26	10	27
Kuntayhtymä	56	1	1	57	43	57	43	58
Yksityinen	74	17	35	91	20	109	25	126
YHTEENSÄ	156	19	37	175	75	193	78	212

^{*)} Ammatillisen lisäkoulutuksen vuosina 2003, 2004 tai 2005 valtionosuutta saaneet koulutuksen järjestäjät.

Ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjien määrä on vähentynyt vuoden 1999 alusta lähes viidenneksellä (taulukko 2). Tuolloin toisen asteen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjiä oli yhteensä 216, kun niitä on vuoden 2006 alussa 175. Erityisesti kuntajärjestäjien määrä on vähentynyt. Yksityisten järjestäjien määrä on pysynyt lähes samana.

Taulukko 2. Ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjien määrän kehitys 1.1.1999-1.1.2006

OMISTAJA-TYYPPI	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Valtio	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunta	53	48	45	44	42	36	28	26
Kuntayhtymä	69	65	63	62	58	56	56	57
Yksityinen	93	90	91	93	92	92	92	91
YHTEENSÄ	216	204	200	200	193	185	177	175

Taulukossa 3 on kuvattu peruskoulutuksen järjestäjien järjestämislupien kokonaisopiskelijamäärä maakunnittain ja järjestämislupien lukumäärää eri kokoluokissa maakunnittain. Lukumäärällisesti eniten ammatillisen koulutuksen järjestäjiä on Uudellamaalla (40), Varsinais-Suomessa (20), Pirkanmaalla (16), Pohjois-Pohjanmaalla (15) ja Etelä-Pohjanmaalla (13). Koulutuksen järjestäminen on koottu yhdestä kolmelle koulutuksen järjestäjälle Kainuussa (1), Pohjois-Karjalassa (2), Etelä-Karjalassa (2), Päijät-Hämeessä (3) ja Keski-Pohjanmaalla (3). Liitteessä 1 on kuvattu järjestäjittäin ammatillisen peruskoulutuksen järjestämislupien kokonaisopiskelijamäärät ja toteutuneet opiskelijamäärät vuonna 2005.

Peruskoulutuksen järjestäjien koko vaihtelee huomattavasti. Suurimpien järjestäjien opiskelijamäärä on yli 5 000 (4 järjestäjää). Merkittävä osa järjestäjistä (53 %) on kuitenkin varsin pieniä (opiskelijamäärä alle 300). Järjestäjiä, joilla on alle 50 opiskelijaa, on 13 % kaikista järjestäjistä. Osa näistä pienistä ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjistä on kuitenkin merkittäviä ammatillisen lisäkoulutuksen, työvoimapolitiittisen koulutuksen tai vapaan sivistystyön järjestäjiä. Osa on sellaisia, jotka ovat keskittyneet ammatillisen peruskoulutuksen järjestämiseen yhdellä koulutusalaalla.

Taulukko 3. Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen järjestämislupien^{*)} mukainen opiskelijamäärä maakunnittain ja maakuntien järjestämislupien lukumäärä eri kokoluokissa vuoden 2006 alussa.

Maakunta	opiskelijamäärä	< 50	50 - 99	100 - 299	300 - 499	500 - 999	1000 - 1999	2000 - 3999	4000 - 4999	väh. 5000	järjest. yht.
Uusimaa	29 552	4	7	9	6	6	4	2	1	1	40
Itä-Uusimaa	2 090	0	0	2	1	0	1	0	0	0	4
Kanta-Häme	5 035	1	0	3	2	2	0	1	0	0	9
Päijät-Häme	5 185	1	0	0	1	0	0	0	1	0	3
Kymenlaakso	4 925	1	0	1	0	0	0	2	0	0	4
Etelä-Karjala	3 395	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
Varsinais-Suomi	11 125	1	4	7	2	2	3	1	0	0	20
Satakunta	6 245	1	1	2	0	3	1	1	0	0	9
Pirkanmaa	10 800	0	4	3	2	4	2	1	0	0	16
Keski-Suomi	7 543	0	1	3	0	0	2	0	1	0	7
Etelä-Pohjanmaa	6 096	2	3	2	2	3	0	1	0	0	13
Pohjanmaa	4 810	4	0	1	0	0	2	1	0	0	8
Keski-Pohjanmaa	2 580	2	0	0	0	0	0	1	0	0	3
Etelä-Savo	4 600	2	2	1	0	1	1	1	0	0	8
Pohjois-Savo	7 235	1	2	2	0	0	1	0	0	1	7
Pohjois-Karjala	5 150	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2
Pohjois-Pohjanmaa	11 110	2	3	3	3	2	0	1	0	1	15
Kainuu	2 200	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Lappi	6 230	1	2	2	1	0	2	1	0	0	9
yhteensä	135 906	23	31	41	20	23	19	16	3	4	180
kokoluokan %-osuus		13	17	23	11	13	10	9	2	2	100

*) Valtio sisältyy koulutuksen järjestämislupien määrään kuusi kertaa.

Ruotsinkielistä ammatillista peruskoulutusta järjestää 20 koulutuksen järjestäjää. Opetuskielenä on ruotsi 15 koulutuksen järjestäjällä. Kaksikielisiä koulutuksen järjestäjiä on kolme. Lisäksi kaksi suomenkielistä koulutuksen järjestäjää järjestää koulutusta ruotsin kielellä erikseen määrä-

tyillä koulutusaloilla. Saamelaisalueen ammatillisen koulutuskeskuksen opetuskielet ovat suomi ja saame.

Taulukossa 4 kuvataan ruotsinkielisten ja kaksikielisten peruskoulutuksen järjestäjien kokoa ja sijoittumista maakuntiin.

Taulukko 4. Ruotsinkielisten ja kaksikielisten ammatillisen peruskoulutuksen järjestämislupien mukainen opiskelijamäärä maakunnittain ja maakuntien järjestämislupien lukumäärä eri kokoluokissa vuoden 2006 alussa (lukumäärät sisältyvät taulukkoon 1).

Maakunta	opiskelijamäärä		< 50	50 - 99	100 - 299	300 - 499	500 - 999	1000 - 1999	2000 - 3999	järjest. yht.
	ruotsi	ruotsi ja suomi								
Uusimaa	1 225	0	1	1	0	1	1	0	0	4
Itä-Uusimaa ¹⁾	450	250	0	0	1	1	0	0	0	2
Varsinais-Suomi ^{1) 3)}	1 075	4 010	0	1	2	0	1	0	1	5
Pohjanmaa ^{1) 2)}	2 610	2 200	4	0	1	0	0	2	1	8
Keski-Pohjanmaa ³⁾	0	2 480	0	0	0	0	0	0	1	1
Yhteensä	5 360	8 940	5	2	4	2	2	2	3	20

¹⁾ Maakunnassa on yksi kaksikielinen koulutuksen järjestäjä.
²⁾ Maakunnassa on yksi ruotsinkielinen koulutuksen järjestäjä, jolla on lupa järjestää myös suomenkielistä ammatillista peruskoulutusta neljällä koulutusosalalla.
³⁾ Maakunnassa on yksi suomenkielinen koulutuksen järjestäjä, jolla on lupa järjestää ruotsinkielistä ammatillista peruskoulutusta kahdella koulutusosalalla.

Oppisopimusmuotoista ammatillista peruskoulutusta järjestää 75 järjestäjää. Suurimmalla osalla järjestäjistä (73 %) oppisopimusopiskelijamäärä on alle 200.

Taulukko 5. Oppisopimuskoulutuksena ammatillista peruskoulutusta järjestävien koulutuksen järjestäjien opiskelijamäärä maakunnittain ja maakuntien koulutuksen järjestäjät opiskelijamäärän mukaan jaoteltuna vuoden 2006 alussa (tilanne 20.1.).

Maakunta	opiskelijamäärä	< 50	50 - 99	100 - 199	200 - 299	300 - 399	400 - 499	> 500	järjest. yht.
Uusimaa	5 289	5	3	4	4	3	1	2	22
Itä-Uusimaa	228	2	0	1	0	0	0	0	3
Kanta-Häme	418	1	1	2	0	0	0	0	4
Päijät-Häme	567	0	0	0	0	0	0	1	1
Kymenlaakso	277	0	1	1	0	0	0	0	2
Etelä-Karjala	215	0	0	0	1	0	0	0	1
Varsinais-Suomi	741	1	2	2	0	1	0	0	6
Satakunta	430	0	1	0	0	1	0	0	2
Pirkanmaa	923	0	2	0	0	0	0	1	3
Keski-Suomi	649	0	2	1	0	1	0	0	4
Etelä-Pohjanmaa	795	2	2	1	0	0	1	0	6
Pohjanmaa	215	0	1	1	0	0	0	0	2
Keski-Pohjanmaa	155	0	0	1	0	0	0	0	1
Etelä-Savo	389	1	1	2	0	0	0	0	4
Pohjois-Savo	513	0	0	1	0	1	0	0	2
Pohjois-Karjala	250	0	0	0	1	0	0	0	1
Pohjois-Pohjanmaa	733	0	5	0	0	0	1	0	6
Kainuu	144	0	0	1	0	0	0	0	1
Lappi	559	0	2	1	1	0	0	0	4
yhteensä	13 490	12	23	19	7	7	3	4	75
kokoluokan %-osuus		16	31	26	9	9	4	5	100

Taulukossa 6 kuvataan oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjiä maakunnittain. Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjiä, joiden opiskelijatyövuosien määrä on yli 300, on 8. Merkittävä osa järjestäjistä (56%) on varsin pieniä (opiskelijatyövuosien määrä enintään 50).

Taulukko 6. Oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosien määrä maakunnittain ja maakuntien koulutuksen järjestäjät opiskelijatyövuosien määrään mukaan jaoteltuna vuonna 2005.

Maakunta	opiskelijatyö- vuosien määrä	< 20,0	20,1 - 50,0	50,1 - 100,0	100,1 - 200,0	200,1 - 300,0	300,1 - 400,0	> 400,0	järjest. yht.
Uusimaa	4 095,9	10	11	9	4	2	1	3	40
Itä-Uusimaa	287,3	2	0	0	0	1	0	0	3
Kanta-Häme	554,5	3	2	2	2	0	0	0	9
Päijät-Häme	359	2	1	0	0	1	0	0	4
Kymenlaakso	238,4	2	1	2	0	0	0	0	5
Etelä-Karjala	139	1	0	0	1	0	0	0	2
Varsinais-Suomi	1 210	3	3	6	3	1	0	0	16
Satakunta	565,3	1	4	2	2	0	0	0	9
Pirkanmaa	891,1	5	7	2	1	0	1	0	16
Keski-Suomi	584,4	1	2	1	1	1	0	0	6
Etelä-Pohjanmaa	706,2	4	4	2	1	1	0	0	12
Pohjanmaa	623,8	4	0	1	2	1	0	0	8
Keski-Pohjanmaa	166,7	0	1	0	1	0	0	0	2
Etelä-Savo	310,7	2	1	0	2	0	0	0	5
Pohjois-Savo	741,6	1	0	1	0	1	0	1	4
Pohjois-Karjala	480,9	1	1	1	0	0	1	0	4
Pohjois-Pohjanmaa	1 056,4	6	5	4	2	0	1	0	18
Kainuu	288,7	1	1	0	0	1	0	0	3
Lappi	490,2	1	3	0	1	1	0	0	6
yhteensä	13 790	50	47	33	23	11	4	4	172
kokoluokan %-osuus		29	27	20	14	6	2	2	100

Taulukossa 7 kuvataan oppisopimusmuotoista ammatillista lisäkoulutusta maakunnittain. Suurimpien järjestäjien oppisopimusopiskelijamäärä on yli 800 (8 järjestäjää). Suurimmalla osalla järjestäjistä (54 %) opiskelijamäärä on alle 200.

Taulukko 7. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijamäärä maakunnittain ja maakuntien koulutuksen järjestäjät opiskelijamäärän mukaan jaoteltuna vuoden 2006 alussa (tilanne 20.1.).

Maakunta	opiskelijamäärä	< 100	100 - 199	200 - 299	300 - 399	400 - 499	500 - 799	> 800	järjest. yht.
Uusimaa	7 311	8	9	6	1	0	3	1	28
Itä-Uusimaa	351	0	0	0	1	0	0	0	1
Kanta-Häme	573	1	2	1	0	0	0	0	4
Päijät-Häme	943	1	0	0	0	0	0	1	2
Kymenlaakso	815	0	0	0	1	1	0	0	2
Etelä-Karjala	583	0	0	0	0	0	1	0	1
Varsinais-Suomi	1 533	1	3	1	0	0	0	1	6
Satakunta	1 009	0	1	0	0	0	0	1	2
Pirkanmaa	1 839	1	1	0	0	0	0	1	3
Keski-Suomi	1 123	0	1	1	0	0	1	0	3
Etelä-Pohjanmaa	864	2	1	1	0	1	0	0	5
Pohjanmaa	689	0	1	0	0	0	1	0	2
Keski-Pohjanmaa	321	0	0	0	1	0	0	0	1
Etelä-Savo	651	0	2	0	1	0	0	0	3
Pohjois-Savo	1 053	0	0	1	0	0	0	1	2
Pohjois-Karjala	665	0	0	0	0	0	0	1	1
Pohjois-Pohjanmaa	1 298	4	1	1	0	0	0	1	7
Kainuu	313	0	0	0	1	0	0	0	1
Lappi	939	0	2	0	2	0	0	0	4
yhteensä	22 873	18	24	12	8	2	6	8	78
kokoluokan %-osuus		23	31	15	10	3	8	10	100

Järjestäjaverkon kehittämiseen vaikuttavat toimintaympäristön muutokset ja vireillä olevat hankkeet

Väestön ikärakenne ja työvoiman saatavuus

Suomen väestön ennakoidaan kasvavan vuoteen 2020 asti. Väestö kuitenkin ikääntyy nopeasti ja tästä aiheutuu työmarkkinoille ja julkiseen talouteen haasteita. Nuorten ikäluokat kasvavat valtakunnallisesti seuraavalla viisivuotiskaudella, mutta eräissä maakunnissa nuorten ikäluokkiin kuuluvien määrä on kääntynyt jo laskuun ja jatkaa edelleen laskuaan ensi vuosikymmenellä. Valtakunnallisesti nuorisoiäluokkiin kuuluvien, 16-21 -vuotiaiden, määrä alkaa laskea ensi vuosikymmenellä (liite 2). Nuorisoiäluokkien pienentyminen on koko maan tasolla noin kymmenen prosentin luokkaa. Muutos on suuri Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnissa, joissa nuorten määrä vähenee Pohjois-Pohjanmaata lukuun ottamatta 22–31 prosenttia. Myös Satakunnassa, Kymenlaaksossa, Etelä-Karjalassa, Etelä-Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla vähennys on 12–18 prosenttia. Uudellamaalla nuorisoiäluokkiin kuuluvia tulee olemaan vuonna 2020 suurin piirtein nykyinen määrä.

Työikään tulevan ikäluokan (15–24 -vuotiaat) koko on ollut jo vuodesta 2003 alkaen pienempi kuin sieltä poistuvan ikäluokan (55–64 -vuotiaat). Poistuma työvoimasta tulee olemaan ensi vuosikymmenen taitteesta aina vuoteen 2030 saakka vuositasolla keskimäärin noin 10 000 henkeä suurempi kuin uuden nuoren työvoiman tarjonta. Työvoiman poistuma on korkea erityisesti ammatillista koulutusta vaativissa ammateissa ja ammattiryhmissä. Alueellisten erojen kasvaessa uhkana on samanaikainen työvoimapula ja työttömyys. Erityisenä haasteena on toisaalta osaavan työvoiman saannin ja toisaalta koulutuksen saavutettavuuden turvaaminen maan eri osissa.

Tulevan kymmenvuotiskauden merkittäviä haasteita ovat muuttuviin osaamisvaatimukseen vastaaminen koulutuksen laatua vahvistamalla koulutusjärjestelmän kaikilla tasoilla. Koulutus-tarpeen ennakointi ja koulutuspalvelujen järjestäminen työelämän ja yhteiskunnan muutoksen suuntaisesti tulee entistä tärkeämmäksi. Toimintaympäristön muutos vaikeuttaa muutosten ennakointia ja asettaa koulutuspalvelujen järjestämiselle kasvavia haasteita nopeuden ja joustavuuden suhteen.

Ammattikoulutuksen järjestäjäverkko on muuttunut voimakkaasti viimeisten 15 vuoden aikana ensin valtion oppilaitosten kunnallistamisen ja ammattikorkeakoulujen muodostamisen seurauksena. Ammatillisen koulutuksen järjestäjäkenttää on viime vuosina koottu suuremmiksi ja vahvemmiksi järjestäjäkokonaisuuksiksi. Tätä on edistänyt koulutuksen rahoitusjärjestelmä, kansalliset linjaukset ja koulutuksen järjestäjien toiminta tavoitteiden suuntaisesti. Käynnissä on koulutuksen järjestäjäfuusioita eri puolilla maata, jotka vähentävät järjestäjien määrää edelleen.

Nykyinen järjestäjäverkko ja sen koulutustarjonta ei kuitenkaan kaikilta osin pysty riittävän joustavasti vastaamaan työelämän muuttuviin osaamis- ja koulutustarpeisiin. Tarvetta järjestäjäverkon kokoamiselle ja vahvempien ammatillisen koulutuksen järjestäjien muodostamiselle on edelleen. Kehitystä on vauhditettava. Koulutuspalveluja on kehitettävä elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti siten, että palvelut vastaavat aikaisempaa paremmin yksilöiden ja työelämän tarpeita. Palveluilla tulee turvata toisaalta nuorten osaamisen kehittäminen siten, että he voivat siirtyä työelämään vahvalla osaamis pohjalla ja toisaalta mahdollisuus työssäolevien osaamisen päivittämiseen ja uudistamiseen läpi työuran. Väestön ikärakenteesta johtuen työssäolevien osaamisen kehittäminen yhdessä työelämän kanssa on keskeinen painopistealue.

Erilaisten oppijoiden määrän kasvu

Nuorten yhteiskunta- ja koulutustakuun toteutuksessa ammattikoulutuksella on keskeinen rooli. Ammattikoulutus turvaa viime kädessä koko ikäluokan kouluttamisen periaatteen toteutumisen. Ammattikoulutukseen hakeutuvien tarpeet, aiempi osaaminen sekä oppimisen valmiudet vaihtelevat. Opiskelijaksi hakeutuviin kuuluu tulevia ammatin huippuosajia sekä lisääntyvässä määrin myös niitä, jotka tarvitsevat aiempaa enemmän erityistä tukea opintojensa suorittamiseksi ja siirtymiseksi työmarkkinoille. Erityisopetuksen tarpeessa olevien määrä on kasvanut viime vuosina. Tämä on heijastunut sekä yksityisten erityisoppilaitosten että muiden kuin erityisoppilaitosten opiskelijamääriin. Valtion erityisoppilaitoksissa opiskelijamäärää ei ole ollut mahdollista kasvattaa valtiontalouden määrärahakehysten puitteissa. Erityisopetuksen ja erityistä tukea tarvitsevien määrän kasvu sekä erityisopetuksen toimenpideohjelma asettavat omat haasteensa järjestäjäverkon kehittämiseksi.

Tuottavuusohjelma

Opetusministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelman vuosille 2006-2010 mukaan koulutusjärjestelmän tehokkuuden ja tuloksellisuuden parantaminen edistää tuottavuutta paitsi toimialueella myös laajemmin yhteiskunnassa. Tavoitteena on saada nuoret nykyistä varhemmin hyvin koulutettuina ja motivoituneina työmarkkinoille sekä luoda koulutuspalvelujen avulla aikuisväestölle edellytykset pysyä pidempään työelämässä. Keinoina ovat muun ohella valtionosuusjärjestelmän uudistukseen sisällytetyt uudet kannustavuuselementit ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen rahoituksessa.

Valtionosuussektorin tuottavuuden lisäämisessä keskeisin hanke on kunta- ja palvelurakennehanke. Tavoitteena on rakenteiden kehittäminen siten, että tasa-arvoiset koulutuspalvelumahdollisuudet pystytään turvaamaan. Valtion virastojen ja laitosten tuottavuuden parantamistavoite merkitsee myös valtion ammatillisten oppilaitosten henkilöstön vähentämistä.

Kunta- ja palvelurakennemuutos

Käynnissä olevan kunta- ja palvelurakennemuutoshankkeen tavoitteena on, että nykyisin kuntien vastuulla olevat palvelut saavat riittävän vahvan rakenteellisen ja taloudellisen perustan niiden järjestämisen ja tuottamisen turvaamiseksi tulevaisuudessa siten, että palvelujen laatu ja vaikuttavuus, saavutettavuus ja tehokkuus sekä teknologinen kehittäminen on otettu huomioon. Ammatillisen koulutuksen järjestäjaverkon kehittämisen tavoitteet vastaavat kunta- ja palvelurakennemuutoshankkeen tavoitteita. Järjestäjaverkon kehittämisen tarkoituksena on edistää kaikkien ammatillisen koulutuksen järjestäjien organisoitumista riittävän vakaiksi ja monipuoliksi tai muutoin vahvoiksi toimijoiksi oman alueensa kannalta tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Ammattikorkeakouluverkon kehittämistoimet

Opetusministeriö neuvottelee huhtikuussa-2006 ammattikorkeakoulujen ylläpitäjien ja ammattikorkeakoulujen kanssa vuosia 2007-2009 koskevista tavoitesopimuksista. Tässä yhteydessä on esillä korkeakoulurakenteen kehittäminen siten, että varmistetaan ammattikorkeakouluyksikköjen riittävä koko ja monipuolisuus. Esillä on ammattikorkeakoulujen yhdistämisiä, pienten yksikköjen lakkauttamisia sekä työnjaon muutoksia. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien tulee arvioida näiden ammattikorkeakouluverkkoon liittyvien toimien vaikutuksia ammatillisen koulutuksen järjestäjaverkon kehittämistarpeisiin alueellaan.

Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämislupien uusiminen

Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvat uusitaan vuoden 2006 aikana ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) muuttamisesta annetun lain (1013/2005) mukaisesti. Ammatillisen lisäkoulutuksen säätelystä määrätään jatkossa omalla ammatillisesta peruskoulutuksesta erillisellä päätöksellä. Muutos ei vaikuta koulutuksen järjestäjien oikeuteen organisoida koulutustaan haluamallaan tavalla eikä merkitse tai edellytä aikuiskoulutuksen eriyttämistä muusta ammatillisesta koulutuksesta. Muutos ei myöskään aiheuta esteitä voimavarojen yhteiskäytölle tai toimintojen tarkoituksenmukaiselle organisoinnille ammattiopistoiksi.

Järjestäjaverkkoa koskevat selvitykset

Lääninhallitukset ovat tehneet järjestäjaverkon muutostarpeita koskevaa selvitystyötä perustuen lääninhallitusten ja opetusministeriön välisiin tulossopimuksiin. Selvitysten mukaan monissa maakunnissa on vireillä tai suunnitteilla yhteistyö- ja yhdistymistoimia ammatillisen koulutuksen järjestäjien kesken. Lisäksi eri läänien alueilla on ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteistyöhön liittyviä alueellisia kehittämissuunnitelmia paikallisen koulutustoiminnan turvaamiseksi muun muassa liittämällä lukiokoulutus ammatillisen koulutuksen kuntayhtymään.

Merkittävä osa ammatillisen koulutuksen järjestäjistä ei näe selvitysten mukaan tarvetta muuttaa nykyistä ylläpitäjärakennetta. Yhteistyö hoidettaisiin erilaisten verkostojen kautta.

Ammattiopistostrategia

Ammattiopistostrategian tavoitteena on riittävän vahvan rakenteellisen ja taloudellisen perustan muodostaminen ammatillisen koulutuksen järjestämiselle alueilla ja eri alojen koulutuksessa sekä koulutuksen vaikuttavuuden ja tehokkuuden lisääminen. Tavoitteena on

- työvoiman saatavuuden turvaaminen
- koulutuspalvelujen työelämävastaavuuden ja asiakassuuntautuneisuuden parantaminen
- koulutuksen laadun kehittäminen ja varmistaminen
- tutkintojen suoritusaikojen lyhentäminen
- elinikäisen oppimisen edellytysten vahvistaminen
- yksilöllisiin osaamistarpeisiin vastaaminen
- syrjäytymisen ehkäiseminen
- työpaikalla tapahtuvan oppimisen laajentaminen
- koulutuksen saavutettavuuden turvaaminen maan eri osissa ja molempien kieliryhmien tarpeet huomioon ottaen sekä
- työelämän palvelu- ja kehittämistoiminnan edellytysten vahvistaminen.

Strategian toteuttaminen edellyttää ammatillisen koulutuksen järjestäjien organisoitumista alueellisina tai muutoin vahvoina järjestäjäkokonaisuuksina, ammattiopistoina. Ammattiopiston toiminta kattaa koulutuksen järjestäjän kaiken toiminnan; oppilaitosmuotoisena ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen sekä täydennyskoulutuksen. Toiminta kattaa sekä nuorten että aikuisten koulutuksen (kuva 1).

Ammatillisen koulutuksen organisointi ammattiopistoiksi antaa koulutuksen järjestäjille laajemman taloudellisen toimintaperustan ja siten paremmat mahdollisuudet kohdentaa voimavaroja joustavasti ja kustannustehokkaasti. Järjestäjille muodostuu paremmat lähtökohdat muun muassa ammatillisesti pätevän opetushenkilöstön osaamisen kehittämiseen sekä koneiden, laitteiden ja tilojen ylläpitämiseen ja uudistamiseen. Ammatillisen koulutuksen järjestäjille muodostuu myös vakaammat ja riittävät toimintaedellytykset aiempaa keskeisempään asemaan nousevan aikuisväestön koulutuspalvelujen turvaamiseksi. Ammattiopistoilla on laajemman koulutustehtävänsä puitteissa suurempi liikkumavara ja siten paremmat mahdollisuudet vastata joustavasti muuttuviin koulutustarpeisiin alueilla. Ammattiopistoiksi organisoituessaan koulutuksen järjestäjillä on mahdollisuus parantaa palvelukykyään ja lisätä toimintansa tuloksellisuutta ja tehokkuutta.

Ammattiopistot ja ammatillinen koulutus hahmottuvat nuorille ja aikuisille, työssä oleville, työttömille sekä yrityksille ja muulle elinkeino- ja työelämälle aikaisempaa selkeämpänä kokonaisuutena ja toimijana koulutuskentässä. Ammattiopistoista tulee ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen ohella entistä merkittävämpiä alueellisia toimijoita.

AMMATTIOPISTO

Ammattiopistot ovat alueellisia tai muutoin vahvoja koulutusorganisaatioita, joiden toiminta kattaa koulutuksen järjestäjän kaikki koulutustoiminnot ja opetusyksiköt. Toiminta kattaa sekä nuorten että aikuisten koulutuksen.

PÄÄTEHTÄVÄT

- * **Koulutus- ja osaamistarpeen ennakointi ja tulkinta**
- * **Työelämän alakohtaiseen osaamistarpeeseen ja yksilöiden koulutustarpeeseen vastaaminen kokonaisuutena:**
  - 1) Ammatillinen peruskoulutus
  - 2) Ammatillinen lisä- ja täydennyskoulutus
  - 3) Työelämälähtöiset koulutusmallit - työpaikat oppimisympäristöinä (oppisopimuskoulutus, työssäoppiminen, työpaikkakoulutus, yhteishankintakoulutus)
- * **Työelämän ja pk-yritysten palvelu- ja kehittämistehtävät**
- * **Yksilölliset koulutus- ja osaamispalvelut:**
  - 1) Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustaminen
  - 2) Henkilökohtaiset opiskeluohjelmat
  - 3) Erityisopetus
  - 4) Ammatillinen huippuvalmennus
- * **Koulutuksen laadun varmistus**
- * **Koulutuksellinen yhteistyö (peruskoulu, lukio, korkeakoulu) ja kansainvälinen yhteistyö**

OHJAAVAT PERIAATTEET

- * **Työelämälähtöisyys**
  - 1) Tiivis vuorovaikutus työelämän kanssa - ajantasainen tieto osaamistarpeesta
  - 2) Keskeistä osaaminen ja sen varmistaminen
  - 3) Kansallinen ja kansainvälinen viittekehys - alueen ja alan osaamistarve ohjaavat toimintaa
- * **Asiakaslähtöisyys**
  - 1) Kysyntävetoisuus (työelämä, opiskelijat)
  - 2) Osaamiskapeikkoihin vastaaminen
  - 3) Työelämävastaavuuden lisääminen
- * **Yksilöllisyys**
  - 1) Yksilön koulutustarpeiden tunnistaminen
  - 2) Aikaisemmin hankitun osaamisen täysimääräinen tunnustaminen
  - 3) Koulutuspolkujen monipuolisuus
  - 4) Joustava järjestäminen
- * **Sosiaalinen koheesio**
  - 1) Sitoutuminen syrjäytymisen ehkäisyyn
  - 2) Erityisryhmien osaamistarpeet

Kuva 1. Ammattiopisto alueen toimijana ja kehittäjänä

Hankkeen tavoite, toteuttaminen ja aikataulu

Hankkeen tavoite

Hankkeen tavoitteena on vauhdittaa koulutuksen järjestäjien ja opetusministeriön välisenä vuorovaikutteisena prosessina ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kokoamista alueellisen kehittämistyön ja voimavarojen tarkoituksenmukaisen ja tehokkaan käytön edellytysten parantamiseksi. Tavoitteena on muodostaa etupäässä alueellisia tai muutoin vahvoja ammatitiopistoja, jotka muodostuvat koulutuksen järjestäjän kaikista koulutustoiminnoista ja opetusyksiköistä ammattiopistostrategian mukaisesti. Tavoitteena on muodostaa monialaisten ammatitiopistojen verkosto, joilla on kattava alakohtainen tarjonta ja mahdollisuus koulutustarjonnan joustavaan suuntaamiseen. Sen lisäksi alueilla voi toimia opiskelijamäärältään pienempiä tai koulutustarjonnaltaan suppeampia koulutuksen järjestäjiä, joilla on vahvat työelämäyhteydet ja jotka ovat oman alansa aktiivisia kehittäjiä.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjänä voi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 8 §:n mukaan olla kunta, kuntayhtymä, rekisteröity yhteisö tai säätiö taikka valtion liikelaitos. Ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkko on muuttunut voimakkaasti koko 1990-luvun ajan ja 2000-luvun alkuvuosina ensin valtion oppilaitosten kunnallistamisen ja ammattikorkeakoulujen muodostumisen ja myöhemmin ammattikoulutuksen järjestäjien fuusioitumisen kautta. Ammatillisen koulutuksen kokoaminen on tapahtunut pääasiassa alueille muodostettujen kuntayhtymien ja eräissä tapauksissa osakeyhtiöiden toimesta. Tarkoituksenmukaisten ratkaisujen löytämiseksi alueilla ja seutukunnilla tulee arvioida eri ylläpitäjämallien käyttökelpoisuutta. Koulutuksen järjestäjiä kehoitetaan valmistelemaan järjestäjäverkon kokoamista yhteistyössä omistajakuntien ja muiden omistajatahojen kanssa.

Valtion ammatillisten oppilaitosten kunnallistamisen yhteydessä valtion ylläpidettäväksi jäivät kehitysvammaisten ja muiden vaikeasti vammaisten koulutukseen erikoistuneet ammatilliset erityisoppilaitokset. Ammatillisen erityisopetuksen toimenpideohjelman tavoitteiden ja opetusministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelman tavoitteiden toteuttamisen vuoksi myös näiden oppilaitosten ylläpitäjärakenne on arvioitava ja selvitettävä mahdollisuudet liittää oppilaitokset osaksi erityisopetuksen tai alueellisen koulutuksen järjestäjän toimintakokonaisuutta.

Koulutuksen järjestäjien kokoamisen tukeminen harkinnanvaraisella yksikköhinnan korotuksella ja järjestämislupatoimenpiteillä

Opetusministeriö edistää koulutuksen järjestäjien kokoamista ottamalla tavoitteiden mukaisen toiminnan huomioon rahoitus- ja järjestämislupatoimenpiteissä.

Ammatillisen koulutuksen yksikköhinnan harkinnanvaraisena korotusperusteena pidetään ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kehittämisen, ammattiopistostrategian, mukaisia toimenpiteitä. Korotusta myönnetään harkinnanvaraisesti koulutuksen järjestäjän yhdistymisestä aiheutuviin alkuvaiheen kustannuksiin. Tarkoituksena on ottaa huomioon sellaiset järjestäjien kokoamishankkeet, joissa koulutuksen järjestäjien päätökset yhdistymisestä on tehty. Harkinnanvaraisena korotuksena ei ole tarkoitus myöntää korotusta yhdistymisen suunnittelua varten. Tavoitteena on tukea yhdistymisiä 1 - 3 vuoden ajan riippuen fuusion laajuudesta. Korotus arvioidaan koulutuksen järjestäjän hakemuksen perusteella kussakin tapauksessa erikseen ja sen arvioidaan olevan keskimäärin 2 – 5 prosenttia. Yksikköhinnan harkinnanvaraista korottamista haetaan varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun loppuun mennessä. Hausta ilmoitetaan tarkemmin kunkin syksyn valtionosuusjärjestelmän perustietoja koskevassa Opetushallituksen kyselyssä.

Ammatillisen peruskoulutuksen järjestämislupien kokonaisopiskelijamäärä on vuoden 2006 alussa noin 135 900 opiskelijaa. Koko maan tasolla järjestämislupien opiskelijamäärän lisäämiseen ei liene osoitettavissa lähivuosina merkittäviä lisävoimavaroja. Hankkeen kuluessa joudutaan tämän vuoksi arvioimaan olemassa olevien järjestämislupien uudelleen kohdentamista. Fuusiot merkitsevät toteutuessaan joustoa koulutustarjonnan suuntaamiseen ja mahdollistavat voimavarojen täysimääräisen käytön nykyistä tehokkaammin. Opetusministeriön tarkoituksena on lisäksi turvata riittävän suurille alueellisille ammattiopistoille mahdollisimman kattava alakohtainen koulutustarjonta.

Hankkeen toteuttaminen ja aikataulu

1. Opetusministeriö pyytää kaikkia ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjiä arvioimaan ja selvittämään edellytykset järjestäjäverkon kokoamiseen alueella tai seutukunnassa edellä mainittujen tavoitteenasettelujen suuntaisesti. Vuosia 2007-2010 koskevat arviot ja suunnitelmat pyydetään valmistelemaan yhteistyössä alueen muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Suunnitelmat pyydetään toimittamaan opetusministeriöön 31.8.2006 mennessä. Ministeriö pyytää niitä koulutuksen järjestäjiä, jotka toimeenpanevat koulutuksen järjestäjien yhdistämisen 1.1.2007 lukien, tekemään yhdistämistä koskevan hakemuksensa vastaavaan ajankohtaan mennessä. Mahdolliset hakemukset vuoden 2007 yksikköhinnan harkinnanvaraista korottamista varten voidaan kuitenkin tehdä 30.9.2006 mennessä.
2. Opetusministeriö kokoaa koulutuksen järjestäjien toimittamien selvitysten ja suunnitelmien pohjalta järjestäjäverkon tilannekatsauksen ja tekee väliarvionsa koulutuksen järjestäjien suunnitelmista ja tarvittavat suosituksensa koulutuksen järjestäjäverkon kehittämistä pääsääntöisesti alueittain 28.2.2007 mennessä.
3. Koulutuksen järjestäjiä pyydetään esittämään 31.8.2007 mennessä täydennetyt ja edistyneemmät suunnitelmat koulutuksen järjestäjäverkon kokoamiseksi vuosina 2008 – 2010. Ministeriö pyytää niitä koulutuksen järjestäjiä, jotka toimeenpanevat koulutuksen järjestäjien yhdistämisen 1.1.2008 lukien, tekemään yhdistämistä koskevan hakemuksensa vastaavaan ajankohtaan mennessä. Mahdolliset hakemukset vuoden 2008 yksikköhinnan harkinnanvaraista korottamista varten voidaan tehdä 30.9.2007 mennessä.
4. Vuoden 2008 maaliskuun loppuun mennessä opetusministeriö tekee arvion hankkeen etenemisestä ja esittää tarvittavat linjaukset ja toimenpidesuosituksukset ammattikoulutuksen järjestäjäverkon tavoitetilasta.
5. Tavoitteena on, että hankkeen päättyessä vuoden 2008 lopussa opetusministeriöllä ja koulutuksen järjestäjillä on yhteinen näkemys koulutuksen järjestäjäverkon tavoitetilasta alueittain ja järjestäjittäin, tarvittavista jatkotoimenpiteistä ja niiden aikatauluista.

Prosessin kuluessa opetusministeriö käy tarvittavat neuvottelut koulutuksen järjestäjien, Suomen Kuntaliiton ja mahdollisten muiden tahojen kanssa.

Hallitusneuvos

Timo Lankinen

Tämä kirje liitteineen on luettavissa opetusministeriön www-sivuilla osoitteessa:
http://www.minedu.fi/opm/koulutus/ammattillinen_koulutus

Järjestäjaverkon kokoamista koskevat suunnitelmat ja järjestämislupien muuttamista koskevat hakemukset toimitetaan opetusministeriöön osoitteella:

Opetusministeriö, PL 29, 00023 Valtioneuvosto

LISÄTIETOJA

Lisätietoja antavat seuraavat opetusministeriön virkamiehet:

hallitusneuvos Timo Lankinen, puh. 09-1607 7319
(ammattiopistostrategia)

hallitusneuvos Tarja Lehtinen, puh. 09-1607 7469
(yksikköhinnan harkinnanvaraiset korotukset)

ylitarkastaja Antti Markkanen, puh. 09-1607 7251
(järjestäjaverkon tilannekatsaukset)

ylitarkastaja Tarja Koskimäki, puh. 09-1607 7416
(Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kymenlaakso, Etelä-Karjala)

ylitarkastaja Jukka Lehtinen, puh. 09-1607 7224
(Varsinais-Suomi, Satakunta)

opetusneuvos Seppo Niinivaara, puh. 09-1607 7257
(Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi)

opetusneuvos Tarja Riihimäki, puh. 09-1607 7348
(Keski-Suomi, Etelä-Savo, Pohjois-Savo)

hallitusneuvos Kaija Suorsa-Aarnio, puh. 09-1607 7204
(Kanta-Häme, Päijät-Häme, Pirkanmaa)

opetusneuvos Elise Virnes, puh. 09-1607 7307
(Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa)

Sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@minedu.fi

LIITTEET

Liite 1. Ammatillisen peruskoulutuksen toteutuneet opiskelijamäärät ja järjestämislupien kokonaisopiskelijamäärät sekä niiden erotus maakunnittain vuonna 2005

Liite 2. Väestöennusteet maakunnittain

TIEDOKSI

Opetushallitus

Lääninhallitukset

Suomen Kuntaliitto

Koulutuksen järjestäjien yhdistys ry

Aikuiskoulutuskeskusten liitto ry

Suomen kansanopistoyhdistys ry

Yksityisten ammattioppilaitosten liitto ry

Liite 1

Ammatillisen peruskoulutuksen toteutuneet opiskelijamäärät ja järjestämislupien kokonaisopiskelijamäärät sekä niiden erotus vuonna 2005

Huom! Vuoden 2006 alusta lukien on toteutunut seuraavat kaksi koulutuksen järjestäjien yhdistymistä: Kotkan ja Haminan kaupunkien yhdistyminen Kotkan - Haminan seudun koulutuskuntayhtymäksi (Kymenlaakso) ja Kankaanpään aikuiskoulutusäätiön yhdistyminen Pohjois-Satakunnan koulutuskuntayhtymään (Satakunta).

Lääni Maakunta Koulutuksen järjestäjä	20.1.2005	20.9.2005	Vuoden 2005 aritm. keskiarvo	Järjestämislupien enimmäisopiskelijamäärät vuonna 2005	Toteuman ja järjestämisluvan erotus (aritm.)
KOKO MAA	129 325	137 337	133 331	135 796	-2 465
ETELÄ-SUOMEN LÄÄNI	47 113	50 431	48 772	50 132	-1 360
Uusimaa	27 835	30 004	28 920	29 502	-583
Ab Svenska folkhögskolan - SFV	67	72	70	70	-1
Adulta Oy	114	138	126	110	16
Ami-säätiö	376	391	384	380	4
Ammattienedistämislaitossäätiö	0	0	0	10	-10
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä	3 916	4 190	4 053	4 150	-97
Haaga Instituutti-säätiö	420	443	432	430	2
Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö	622	627	625	630	-6
Helsingin kauppaoppilaitos Oy	720	757	739	740	-2
Helsingin kaupunki	5 598	6 048	5 823	5 800	23
Helsingin Konservatorion Säätiö	57	59	58	60	-2
Hengitysliitto Heli ry	1 225	1 230	1 228	1 220	8
Hyvinkään kaupunki	1 284	1 374	1 329	1 355	-26
Hyvinkään-Riihimäen seud. amm.koulut.säät.	162	198	180	110	70
Ilmailulaitos	28	27	28	45	-18
Invalidiliitto ry	516	506	511	510	1
Invalidisäätiö	583	626	605	600	5
Kanneljärven kansanopiston kannatusyhdistys r.y.	83	80	82	80	2
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	446	484	465	450	15
Kellosepäntaidon Edistämissäätiö	73	78	76	80	-5
Keski-Uudenmaan ammattikoulutusyht.	3 064	3 383	3 224	3 180	44
Kirkkopalvelut ry	282	336	309	315	-6
Kisakalliosäätiö	82	82	82	82	0
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä	1 794	1 925	1 860	1 900	-41
Maalariammattikoulun Kannatusyhdistys ry	97	106	102	100	2

Malmin kauppapilaitos Oy	671	691	681	700	-19
Markkinointi-Instituutin kannatusyhdistys r.y.	102	112	107	100	7
Merkonomien jatkokoulutuskeskus r.y.	74	118	96	75	21
Popp-Jazz Konservatorion Säätiö	119	120	120	120	-1
Solvalla-Finns Ab	45	51	48	45	3
Suomen Kansallisoopperan säätiö	31	30	31	30	1
Suomen Kirkon Seurakuntaopiston Säätiö	369	429	399	390	9
Suomen Kosmetologien Yhdistys - Kosmetologföreningen...	124	137	131	130	1
Suomen Liikemiesten Kauppaopiston säätiö	1 179	1 263	1 221	1 300	-79
Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiö	119	115	117	110	7
Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab	757	829	793	790	3
Työtehosteura ry	191	241	216	210	6
Valtakunn. valmennus- ja liikuntakeskus Oy	75	70	73	70	3
Valtio/Arlainstituutti	196	200	198	205	-7
Vantaan kaupunki	1 918	2 168	2 043	2 500	-457
Västra Nylands yrkesskola samkommun	256	270	263	320	-57
Kanta-Häme	4 811	5 026	4 919	5 035	-117
Forssan kaupunki	37	42	40	40	-1
Hevosopisto Oy	269	237	253	250	3
Hämeen amm. korkeakoulutuksen kuntayht.	370	376	373	375	-2
Hämeenlinnan seudun koulutus kuntayht.	1 947	2 050	1 999	2 020	-22
Kiipulasäätiö	344	343	344	355	-12
Lounais-Hämeen amat. koulutuk. kuntayht.	852	885	869	930	-62
Riihimäen kaupunki	220	210	215	225	-10
Riihimäen seudun ammattioppilait. kuntayht.	591	702	647	660	-14
Valtio/Perttulan erityisammattikoulu	181	181	181	180	1
Päijät-Häme	5 068	5 382	5 225	5 185	40
Lahden Diakoniasäätiö	277	341	309	300	9
Lahden musiikkiopisto Oy	41	45	43	45	-2
Päijät-Hämeen koulutus konserni	4 750	4 996	4 873	4 840	33
Kymenlaakso	4 455	4 772	4 614	4 925	-312
Haminan kaupunki	610	626	618	640	-22
Harjun Oppimiskeskus Oy	209	242	226	225	1
Kotkan kaupunki	1 487	1 614	1 551	1 600	-50
Kouvolan ammatillinen aikuiskoulutussäätiö	31	29	30	30	0
Kouvolan seudun kuntayhtymä	2 118	2 261	2 190	2 430	-241
Etelä-Karjala	3 083	3 149	3 116	3 395	-279
Etelä-Karjalan koulutus kuntayhtymä	2 999	3 054	3 027	3 305	-279
Jaakkiman krist. opiston kannatusyhdistys ry	84	95	90	90	-1
Itä-Uusimaa	1 861	2 098	1 980	2 090	-111
Itä-Uudenmaan koulutus kuntayhtymä	1 170	1 337	1 254	1 230	24

Oy Porvoon kauppaoppilaitos - Borgås handels.rk Ab	237	258	248	250	-3
Porvoon kaupunki	90	117	104	160	-57
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	364	386	375	450	-75
LÄNSI-SUOMEN LÄÄNI	47 470	50 182	48 826	49 139	-313
Varsinais-Suomi	10 609	11 173	10 891	11 065	-174
Aktiebolaget Utbildning Sydväst	722	723	723	765	-43
Grantiföreningen för Åbolandsfolkhögskola r.f.	43	45	44	70	-26
Kaarinan kaupunki	314	310	312	320	-8
Loimaan Ammatti-instituutin kuntayhtymä	1 033	1 047	1 040	1 070	-30
Länsi-Suomen amat. aikuiskoulut. kuntayht.	106	108	107	100	7
Mynämäen kunta	199	233	216	210	6
Paasikiviopistoyhdistys ry	50	61	56	45	11
Paimion kaupunki	54	53	54	50	4
Raision seudun koulutuskuntayhtymä *)	983	1 063	1 023	1 030	-7
Salon seudun koulutuskuntayhtymä *)	1 487	1 621	1 554	1 510	44
Stiftelsen för fiskeri- och sjöfartsut.- Kalatal. ja merenk.koul...	119	82	101	185	-85
Turun Aikuiskoulutussäätiö	70	81	76	75	1
Turun Ammattiopistosäätiö	249	271	260	260	0
Turun kaupunki	3 677	3 820	3 749	3 765	-17
Turun konservatorion kannatusyhdistys r.y.	75	82	79	80	-2
Turun kristillisen opiston säätiö	154	157	156	150	6
Uudenkaupungin kaupunki	526	558	542	570	-28
Valtio/Aura-instituutti	177	185	181	180	1
Varsinais-Suomen maaseutuoppilait. kuntayht.	379	457	418	390	28
Åbolands Yrkesinstitut (ent. Åbolands yrkesskola samkommun)	192	216	204	240	-36
Satakunta	5 911	6 233	6 072	6 245	-173
Harjavallan kaupunki	190	169	180	180	-1
Huittisten kaupunki	459	502	481	530	-50
Kankaanpään aikuiskoulutussäätiö	11	11	11	10	1
Kokemäenjokilaakson koulutuskuntayhtymä	711	775	743	760	-17
Nakkilan kunta	203	200	202	195	7
Pohjois-Satakunnan kansanopiston kannatusyhdistys ry	67	81	74	80	-6
Pohjois-Satakunnan koulutuskuntayhtymä	451	475	463	550	-87
Porin Aikuiskoulutussäätiö	13	17	15	20	-5
Porin kaupunki	2 482	2 606	2 544	2 540	4
Rauman kaupunki	1 324	1 397	1 361	1 380	-20
Pirkanmaa	10 416	11 063	10 740	10 800	-61
Ahlmanin koulun säätiö	208	272	240	215	25

Aitoon emäntäkoulu Oy	88	92	90	90	0
Kangasalan ammattioppilaitoksen kuntayhtymä	340	358	349	375	-26
Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä	1 105	1 117	1 111	1 110	1
Mannerheimin Lastensuojeliiton Tampereen sos.- ja terv.alan opiston säätiö	558	577	568	555	13
Mäntän seudun ammat. koulutuk. kuntayht.	480	519	500	580	-81
Nokian kaupunki	246	282	264	290	-26
Pirkanmaan ammat. koulutuk. kuntayht.	1 435	1 520	1 478	1 450	28
Pohjois-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä	373	359	366	410	-44
Tampereen Aikuiskoulutussäätiö	91	100	96	95	1
Tampereen kaupunki	3 504	3 753	3 629	3 560	69
Tampereen Musiikkiopiston Säätiö	58	63	61	60	1
Tampereen Talouskouluyhdistys ry.	220	236	228	240	-12
Valkeakosken seudun ammat.oppilait. kuntayht.	888	927	908	920	-13
Vammalan seudun koulutuskuntayhtymä	772	828	800	790	10
Varalan Säätiö	50	60	55	60	-5
Keski-Suomi	7 632	8 052	7 842	7 543	299
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	4 463	4 750	4 607	4 440	167
Jyväskylän kristillisen opiston säätiö	124	111	118	110	8
Jyväskylän talouskouluyhdistys ry.	151	168	160	160	-1
Jämsän seudun ammat. koulutuk. kuntayht.	1 253	1 261	1 257	1 199	58
Keski-Suomen kansanopiston kannatusyhdistys ry	80	90	85	84	1
Valtio/Kuhankosken erityisammattikoulu	150	152	151	150	1
Äänekosken ammatillisen koulut. kuntayht.	1 411	1 520	1 466	1 400	66
Etelä-Pohjanmaa	5 812	6 157	5 985	6 096	-112
Härmänmaan ammatti-instituutin kuntayht.	559	633	596	630	-34
Jalasjärven kunta	10	10	10	10	0
Järviseudun koulutuskuntayhtymä	631	648	640	700	-61
Korpisaaren säätiö	69	74	72	70	2
Kuortaneen urheiluopistosäätiö	59	49	54	60	-6
Kurikan ammattioppilaitoksen kuntayhtymä	451	484	468	455	13
Lapuan kristillisen opiston kannat.yhdistys ry.	63	63	63	60	3
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä *)	2 711	2 882	2 797	2 756	41
Suomen yrittäjäopiston kannatus Oy	140	180	160	140	20
Suomenselän koulutuskuntayhtymä	283	308	296	300	-5
Suupohjan koulutuskuntayhtymä	641	637	639	715	-76
Teak Oy	23	17	20	30	-10
Valtio/Alavuden erityisammattikoulu	172	172	172	170	2
Pohjanmaa	4 584	4 833	4 709	4 810	-102
Fria kristiliga folkhögskolföreningen r.f.	40	40	40	40	0
Korsnäs kommun	35	40	38	30	8
Norrvala Folkhälsan Ab	36	38	37	40	-3

Optima samkommun	1 097	1 136	1 117	1 135	-19
Samkommunen för utbildning i Sydösterbotten	181	195	188	210	-22
Svenska Österbottens Förbund för utbildning och kultur	1 090	1 150	1 120	1 110	10
Vaasan kaupunki	2 065	2 192	2 129	2 200	-72
Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f.	40	42	41	45	-4
Keski-Pohjanmaa	2 506	2 671	2 589	2 580	9
Kaustisen evankelisen kansanopiston kannatusyhdistys ry	45	47	46	55	-9
Keski-Pohjanmaan konservatorion kannatusyhdistys ry	46	44	45	45	0
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä	2 415	2 580	2 498	2 480	18
ITÄ-SUOMEN LÄÄNI	16 208	17 315	16 762	16 985	-224
Etelä-Savo	4 336	4 675	4 506	4 600	-95
Etelä-Savon koulutuksen kuntayhtymä	1 962	2 237	2 100	2 085	15
Itä-Karjalan Kansanopistoseura r.y.	35	45	40	40	0
Itä-Savon ammattikoulutuksen kuntayhtymä	1 475	1 497	1 486	1 520	-34
Keski-Savon oppimiskeskuksen kuntayhtymä	529	546	538	620	-83
Partaharju-Säätiö	47	49	48	45	3
S. ja A. Bovalliuksen säätiö	87	89	88	90	-2
Suomen Nuoriso-opiston kannat.yhdistys r.y.	134	151	143	140	3
Tanhuvaaran Säätiö	67	61	64	60	4
Pohjois-Savo	6 858	7 307	7 083	7 235	-153
Kuopion konservatorion kannatusyhdistys ry	60	60	60	60	0
Kuopion Talouskoulun Kannatusyhdistys ry	154	133	144	140	4
Pohjois-Savon kansanopistoseura ry	38	37	38	40	-3
Portaanpään kristillisen kansanopiston kannatusyhdistys ry	64	82	73	70	3
Savon koulutuskuntayhtymä	5 247	5 634	5 441	5 585	-145
Tri Matthias Igmanin säätiö	223	251	237	240	-3
Ylä-Savon ammatillisen koulut. kuntayhtymä	1 072	1 110	1 091	1 100	-9
Pohjois-Karjala	5 014	5 333	5 174	5 150	24
Joensuun kaupunki	85	83	84	90	-6
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä	4 929	5 250	5 090	5 060	30
OULUN LÄÄNI	12 510	13 088	12 799	13 310	-511
Pohjois-Pohjanmaa	10 458	11 016	10 737	11 110	-373
Haapaveden opiston kannatusyhdistys ry	111	124	118	110	8
Kalajoen Kristillisen Opiston Kannatusyhdistys ry	56	66	61	65	-4
Kalajokilaakson koulutuskuntayhtymä	2 010	2 101	2 056	2 245	-190

Koillis-Pohjanmaan ammat. koulut. kuntayht.	415	465	440	460	-20
Koillis-Suomen aikuiskoulutuskeskus Oy	0	0	0	10	-10
Kuusamon kaupunki	472	480	476	490	-14
Oulun aikuiskoulutuskeskus Oy	58	38	48	50	-2
Oulun diakonissalaitoksen säätiö	120	108	114	115	-1
Oulun kaupunki	45	45	45	45	0
Oulun Marttayhdistysten paikallisliitto ry	174	174	174	170	4
Oulun seudun ammatillisen koulut. kuntayht.	5 077	5 348	5 213	5 185	28
Pohjois-Suomen Koulutuskeskussäätiö	64	72	68	64	4
Raahen koulutuskuntayhtymä	858	919	889	990	-102
Raahen Porvari- ja Kauppakoulurahasto	292	314	303	310	-7
Siika-Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä	706	762	734	801	-67
Kainuu	2 052	2 072	2 062	2 200	-138
<i>Kainuun maakunta-kuntayhtymä **)</i>	2 052	2 072	2 062	2 200	-138
LAPIN LÄÄNI	6 024	6 321	6 173	6 230	-58
Lappi	6 024	6 321	6 173	6 230	-58
Kemi-Tornion ammattikorkeak. kuntayhtymä	1 260	1 297	1 279	1 265	14
Kemijärven kaupunki	329	337	333	370	-37
Länsi-Lapin koulutuskuntayhtymä	1 272	1 343	1 308	1 310	-3
Peräpohjolan kansanopiston kannatusyhdistys ry	74	83	79	75	4
Rovalan Settlementti ry	40	39	40	40	-1
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä	2 641	2 768	2 705	2 672	33
Sodankylän kunta	239	269	254	288	-34
Valtio/Saamelaisalueen koulutuskeskus	123	135	129	155	-26
Ylitornion kristillisen kansanopiston kannatusyhdistys	46	50	48	55	-7
<p>*) yhdistymisiä 1.1.2005 lukien **) uusi järjestäjä 1.1.2005 lukien (pohjalla yhdistymisiä)</p>					

Väestöennuste maakunnittain vuosina 2005, 2010, 2015 ja 2020.

Maakunta	2005	2010	2015	2020
Uusimaa	1 360 618	1 410 582	1 452 896	1 487 631
Itä-Uusimaa	93 072	96 263	98 881	101 276
Varsinais-Suomi	456 192	465 517	474 424	481 877
Kanta-Häme	167 529	170 013	172 531	174 955
Päijät-Häme	199 260	201 575	203 936	206 220
Kymenlaakso	184 753	183 144	182 177	181 730
Etelä-Karjala	135 855	135 172	134 946	134 943
Satakunta	233 246	230 272	228 092	226 319
Pirkanmaa	463 866	478 281	490 377	499 842
Keski-Suomi	267 622	270 667	273 260	275 215
Etelä-Pohjanmaa	192 906	190 784	189 298	188 338
Pohjanmaa	172 691	172 020	171 834	171 913
Etelä-Savo	160 342	155 915	152 288	149 201
Pohjois-Savo	249 732	245 484	241 410	237 593
Pohjois-Karjala	167 715	164 060	160 767	157 800
Kainuu	84 705	80 649	77 227	74 371
Keski-Pohjanmaa	70 127	69 244	68 559	67 975
Pohjois-Pohjanmaa	376 252	385 091	391 782	396 414
Lappi	184 023	178 012	173 559	170 264
Yhteensä	5 220 506	5 282 745	5 338 244	5 383 877

Lähde: Tilastokeskus 3/31/2005

16-21 -vuotiaiden väestöennuste maakunnittain vuosina 2005, 2010 , 2015 ja 2020.

Maakunta	2005	2010	2015	2020
Uusimaa	95 281	105 932	100 661	96 428
Varsinais-Suomi	32 295	34 264	32 952	31 014
Satakunta	16 649	16 468	15 170	13 902
Kanta-Häme	11 689	12 431	11 861	11 179
Pirkanmaa	32 813	34 736	33 054	31 817
Päijät-Häme	14 053	14 872	13 690	12 971
Kymenlaakso	12 546	12 861	11 903	11 001
Etelä-Karjala	9 598	9 792	8 960	8 280
Etelä-Savo	11 629	10 916	9 632	8 618
Pohjois-Savo	19 169	18 347	16 414	14 972
Pohjois-Karjala	13 065	12 395	10 912	9 809
Keski-Suomi	20 668	20 685	19 241	18 357
Etelä-Pohjanmaa	15 130	14 860	13 384	12 719
Pohjanmaa	13 238	13 664	12 440	11 757
Keski-Pohjanmaa	5 907	5 595	5 114	4 873
Pohjois-Pohjanmaa	31 929	32 008	29 807	29 059
Kainuu	6 550	5 981	5 104	4 515
Lappi	14 782	13 979	11 905	10 865
Itä-Uusimaa	6 288	7 076	6 803	6 503
Koko maa	385 063	398 814	370 874	350 378

Lähde: Tilastokeskus